

Al-Hafidh An-Nawawi korfattat om Baktal
[Kortfattat ur *an-Nawawis al-Adhkar* (sid.534-545)]
(Kortfattat och översatt av Abu Isa Imran Sheikh)

Känn till att dessa två egenskaper hör till de sämsta av egenskaper och att de är något som ständigt sker bland människor, så pass att endast få är skyddade från att hamna i det. Därför är det ytterst viktigt att varna för dem.

Gällande baktal så är det: *Att nämna något om din broder som han inte är nöjd med (att höra om sig själv).*

Utan hänsyn till om det handlar om:

Hans kropp, religion, hans livsstil, hans karaktär, utseende, förmögenhet, barn föräldrar, fruar, tjänare, slavar, slavinnor, hans kläder, han gång, hans rörelser, hans miner, hans leenden eller något annat som har med honom att göra.

Oberoende om det nämns om honom med ord, skrift, gester, oberoende om det sker med dina ögon, din hand, ditt huvud eller annat.

Gällande att nämna hans kropp innebär det att du säger (ting) som:

Blind, snedbent, en kisande man, flintskallig, kort, lång, svart eller gul.

Gällande hans religion innebär det att du säger (ting) som:

Syndare, tjuv, bedragare, förtryckare, bryr sig inte om bönen, tar lätt på orenheter, är inte god mot sina föräldrar, han ger inte sin välgörenhet till rätt personer eller han baktalar.

Gällande hans livsstil innebär det att du säger (ting) som:

Ingen moral, ser ner på människor, tror inte han har skyldigheter gentemot någon, talar för mycket, äter för mycket, sover för mycket, han sover på fel tider, han sitter på fel platser.

Gällande hans föräldrar innebär det att du säger (ting) som:

Hans far är en syndare, indisk, neger, skomakare, tyghandlare, kopparsmed, snickare, järnsmed eller vävare.

Gällande hans karaktär innebär att du säger (ting) som:

Dåligt beteende, högmodig, diskuterar för mycket, förhastig, överlägsen, hjälplös, har ett svagt hjärta, vårdslös, brister, snål och liknande.

Gällande hans kläder innebär det att du säger (ting) som:

Han har stora armar, lång svans, smutsiga kläder, och liknande som kan jämföras med vad som föregått.

Vi har nämnt att kriteriet för baktal är: **Att nämna något (om honom) som han inte tycker om.**

Imam Abu Hamid al-Ghazzali har i sin *al-Ihya'* (3/143) nämnt muslimernas konsensus kring att baktal innebär; **Att nämna någon med något han inte tycker om.**

An-Namimah innebär; **Att sprida människors uttalanden till andra med avsikt att skapa konflikt.** Detta är de bådas definitioner.

De båda är förbjudna via muslimernas konsensus, vilket klargörs ytterligare av tydliga bevis från Koranen och Sunnahn och samfundets konsensus. Allah säger [i betydelse]: ***Och baktala inte varandra. (49:12)***

Viktiga grunder kring baktal

Vi har i vad som föregått nämnt att baktal är att du nämner en person med något han inte tycker om, oberoende om detta sker via tal, text eller gester med antingen ögonen, händerna eller huvudet.

Kriteriet för baktal är: **Allt som en person kan uppfatta som klandrande gentemot en muslim.**

Det innebär till exempel att du härmar honom som att han går snedbent eller ojämnt eller liknande, och att du med detta menar att anmärka på honom. Detta är förbjudet utan motsägelser.

Bland det hör även att man nämner en författare av en bok specifikt i sin bok och säger: *"Denna är si och så"*, med viljan att anmärka eller kritisera honom, detta är likaså förbjudet.

Om du dock avser att klargöra hans misstag för att andra inte ska följa honom i det, eller klargöra hans svagheter inom kunskaper, så att folk inte förbluffas

av honom och tar från honom, så hör detta inte till baktal, utan det hör till det obligatoriska rådet som man får belöning för, om han nu avser det.

På samma sätt om en författare, eller annan person säger: *"En grupp människor säger si och så"* eller *"Ett folkslag säger si och så"* och dessa uttalanden (de säger) är felaktiga, så hör inte detta till baktal, baktal är att nämna en specifik individ eller specifik igenkänd grupp människor.

Från det förbjudna baktalet hör även att du säger: *"Vissa gjorde såhär"*, *"vissa lärda eller vissa som tror de har kunskap eller asketism"*, eller; *"vissa som finns bland oss idag"*, eller, *"vissa som vi sett"* och liknande uttalanden som den tilltalade kan uppfatta vem det handlar om.

Bland detta även "de lärdas och dyrkarnas baktal" som innebär att de uttrycker sitt baktal på ett sådant indirekt sätt så att de inte ska förstås.

Exempel på detta är att någon frågar: *Hur mår han?*

Då svarar han: *"Må Allah rätta till oss"*, *"må Allah förlåta oss"*, *"må Allah rätta till honom"*, *"vi söker beskydd hos Allah"*, *"pris ske Allah som hållit oss undan att gå till förtryckare"*, *vi söker Allahs skydd från ondska"*, *"må Allah förlåta den som inte har blygsamhet"*, *må Allah acceptera vår ånger"* och liknande fraser som kan uppfattas som anmärkanden, allt detta hör till baktal.

På samma sätt är även kriteriet för baktal i liknande fall; **Att den tilltalade blir medveten om att du anmärker på en person.**

Baktal är förbjudet och lika så att höra på det

På samma sätt som baktal är förbjudet att uttalas är det också förbjudet att höras av den som hör det.

Den som hör baktal ska förbjuda personen som baktalar så länge han inte fruktar via detta tydlig skada. Om han fruktar skada måste han avvisa det i sitt hjärta samt lämna sittningen detta sker i om han har möjlighet till det. Om han är kapabel till att förbjuda det med sin tunga eller att avbryta baktalet med annat tal ska han göra så, om han inte gör det har han syndat. Om han säger till honom att vara tyst men i sitt inre önskar att han fortsätter, nämner Abu Hamid al-Ghazzali i al-Ihya' (3/146) att han syndar. Han måste hata det med sitt hjärta.

Om han är tvungen att vara kvar på sittningen som det baktals på och han samtidigt inte kan förbjuda dem det, eller att han har avvisat fast de inte accepterat det från honom, blir det förbjudet för honom att lyssna till det, utan han ska minnas Allah med sin tunga och hjärta, eller endast hjärtat, och tänka på annat som håller honom upptagen från att lyssna. Då skadar inte hörandet av det eftersom han inte lyssnar. Om han hädanefter kan skilja sig från sittningen blir det obligatoriskt för honom att skilja sig från den.

När är baktal tillåtet?

Känn till att baktalet även om det är förbjudet, blir tillåtet i vissa situationer som innebär större nytta.

Vad som gör det tillåtet är en sund religiös anledning som inte går att uppnå utan genom att baktala. De räknas till att vara sex saker:

[1]: Vid förtryck.

Det är tillåtet för den förtryckta att vända sig till makthavaren eller domaren och liknande (individer) som har position eller möjlighet att avlägsna förtrycket. Här får man nämna att den ena eller andra förtryckt personen eller gjort si och så eller tagit det och det i form av förtryck.

[2]: För att få hjälp att avlägsna något dåligt eller för att få syndaren att rätta till sig.

Det är tillåtet att säga till den man hoppas kan hjälpa till att avlägsna detta onda: *"Denna gör si och så, prata med honom."* och liknande. Vad man anser är att man ska uppnå att få bort det dåliga. Om man inte avser detta blir det otillåtet.

[3]: För att söka domslut.

Detta genom att säga till muftin: *"Min man förtrycker mig", eller denna individ gör si och så, får han göra så eller inte?"* Eller att hon säger: *"Min man gör si och så med mig"* eller *"Min man gör si och så"*. Detta är tillåtet i och med behovet, dock är det bättre att undvika och säga: *"Vad säger du om en person som gör si och*

så?" Eller "Vad säger du om en man eller hustru som gör si och så?" Med detta uppnås syftet utan att precisera just vem. Dock är att precisera tillåtet i och med hadithen av Hind där hon säger; "*Allahs profet (salallahu alayhi wa sallam), Abu Sufiyan är en snål man...*"

[4]: För att varna muslimerna för fara eller ge dem råd. Detta genom flera sätt:

1. Genom att kritisera de kritiserade bland återberättarna i hadith samt vittnen. Detta är tillåtet enligt konsensus, för att inte säga obligatoriskt vid behov.
2. När du frågas om en individ för något ändamål som att samarbeta med honom eller satsa något via honom och liknande, är det obligatoriskt att du nämner det du känner till om honom i form av råd. Om dock målet nås av att du säger; "*Jag rekommenderar inte dig det*" eller; "*Gör inte det*", är det inte tillåtet för dig att tillägga något eller nämna något klandervärt om honom. Om inte målet nås utan att du nämner detaljerna, ska du göra det.
3. Om du ser någon köpa en slav som är känd för att tjuva, begå otukt eller dricka alkohol och liknande, ska du klargöra det för handlaren om han inte känner till det. Inte bara detta utan den som känner till något klandervärt inom handel så ska han klargöra det för handlaren om han inte känner till det.
4. Om du ser en person som vill lära sig kunskap som vänder sig till en innovatör eller en syndare för att ta kunskap från honom och du fruktar att han kan skadas av det, ska du ge honom råd och klargöra hans tillstånd. Detta krävlägger att du ska avse att ge råd, vilket är något som försummas. Vissa talar med detta som ursäkt och gör det utav avundsjuka eller att Shaytan förvanskat något för honom i dess frågor. Han tror därmed att han ger råd vilket han inte gör.
5. Om en individ har en maktposition och inte sköter sig, inte är passande eller är en syndare. I detta fall ska man föra fram det till den som har makten över honom för att avveckla honom från sin position och ersätta platsen med någon bättre.

[5]: Den som syndar öppet eller öppet visar innovation.

Som den som öppet dricker alkohol, skadar människor, bedrar och tar pengar orätt. Det är alltså tillåtet att nämna en person med det som han syndar öppet med och förbjudet att nämna andra brister än det, så länge inte det görs för någon av de tillåtna anledningarna vi nämnt.

[6]: För att göra någon igenkänd

Om en person är känd med ett smeknamn som; den blinde, den snedbente, den döve, den vinögde och liknande är det tillåtet att nämna det för att få honom igenkänd, samt förbjudet att nämna det för att anmärka. Om man dessutom kan beskriva honom på ett bättre sätt är det bättre.

Detta är de sex tillfällena de lärda nämnt som det är tillåtet att baktala vid.

Det är något som Abu Hamid al-Ghazzali nämnt i al-Ihya' (3/152-153) och andra bland de lärda.

Bevisen för dessa tillfällen är tydliga i autentiska klara hadither.

Att försvara den baktalades heder

Vet om att det är för den som hör baktal om en muslim att han motsätter sig det och varnar talaren. Om han inte kan hindras med att varna honom, hindrar man honom med handen, och om man inte kan hindra honom varken med tungan eller handen ska han lämna sittningen.

Om han hör baktal om sin lärare eller någon annan som har plats hos honom, och hör till folket av gott är det vi nämnt ännu viktigare.

Profeten (salallahu alayhi wa sallam) sade: *"Den som försvarar sin broders heder, skyddar Allah ansiktet på från helveteselden på domedagen."*¹

¹ At-Tirmidhi (1931). Autentisk enligt Shaykh al-Albani.